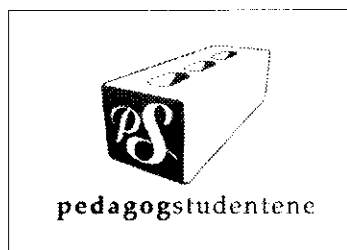

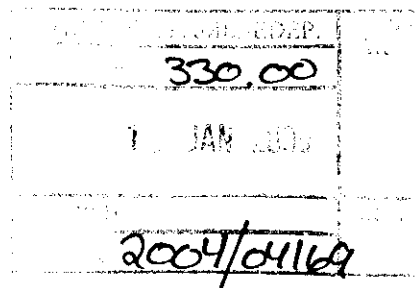
Utdanningsforbundet er landets største fagforening for pedagogisk personale med sine ca. 136 000 medlemmer.

Utdanningsforbundet vedtok i 2001 å opprette en egen nasjonal avdeling for å ivareta de spesifikke behovene studenter i pedagogisk utdanning har knyttet til profesjonen mv. Denne avdelingen heter Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet (PS) og er lokalisert i Oslo med heltidstillitsvalgt ledelse samt et arbeidsutvalg på ytterligere 3 personer. Avdelingen har i dag ca. 11 500 medlemmer.

10. januar 2005

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Høringssvar til forslaget om ny barnehagelov

Pedagogstudentene (PS) har mottatt ovennevnte forslag, og har selvsagt en del kommentarer til det. PS mener det er positivt at så mange blir spurt til råds angående dette lovforslaget, og spesielt at foreldrene blir etterlyst. Videre mener vi det er bra at departementet i § 3 tar med barns rett til å uttale seg om sitt syn på barnehagen innenfor barnehagens virksomhet, og barns mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

PS synes det er merkelig at det i lovforslaget åpnes for å lempe på krav om kompetanse. Barnehagene er ikke ment å være en oppbevaringsplass for barn av travle foreldre, men den institusjonen som i første rekke skal legge til rette for livslang læring. Gjennom høy kvalitet og bred kompetanse blant de ansatte er dette mulig, og PS mener derfor det er uklokt å komme med forslag som går i motsatt retning. Vi vil ha flere førskolelærere i barnehagene, ikke færre!

Vi ser med bekymring på forslag som i § 18, alternativ A, der det står at en pedagogisk ledelse i en barnehage ikke trenger noe pedagogisk utdanning. Forslaget gjentas også i andre paragrafer. Vi mener dette viser en mangel på respekt og anerkjennelse for førskolelærerutdanningen. En utdanning vi ikke trenger å reise lenger enn til Sverige for å registrere en kraftig misunnelse på at vi har. PS er også svært bekymret på de signaler slike forslag gir med tanke på videre rekruttering til førskolelærerutdanningen. Ikke minst er vi redd for at dette kan være med på å skremme vekk unge menn og folk med utenlandsk opprinnelse, noe vi og mange andre har jobbet i årevis for å få inn i utdanningen.

Vi vil videre gå nærmere inn på forskjellige punkter i forslaget som vi har kommentarer til.

Barnehagens formål

Som nevnt i innledningen, er barnehagen ikke en oppbevaringsplass for barn. Det er en arena som fordrer til lek, læring og dannelse på det tidsrom i et menneskes liv der det er aller mest mottakelig for dette. Det er svært viktig at dette skjer i ordnede former, med en bemanning som ikke bare er i stand til å gi barna et minimum av tilsyn, men som også er med på å utvikle barna til å bli samfunnsborgere.

Samfunnet er i stadig utvikling, og vi har utfordringer i dag vi ikke ante om for bare noen få tiår siden. Vi lever i et, på alle måter, flerkulturelt fellesskap, der skole og barnehage er de viktigste arenaene for å få et inkluderende samfunn. PS mener derfor det er uheldig og ekskluderende med den kristne formålsparagrafen. Vi kan ikke på noen måte se at de kristne grunnverdiene skiller seg fra andre religioners og trossamfunns verdier, og mener det virker negativt å fremheve en religions grunnverdier fremfor de andre religionene. Vi stiller oss bak biskop Gunnar Stålsett som i et debattinnlegg i *Vårt Land* 13.12.1999 skrev:

"Det vil ikke være lett i årene som kommer å forsvare en formålsparagraf for skolen som gir skolen i oppdrag å hjelpe muslimske, jødiske og andre hjem til å oppdra deres barn i kristen tro og moral! Jeg tror de fleste nordmenn vil ha seg frabedt hjelp fra skolen til å oppdra sine barn i en annen religion enn den de selv tilhører som foreldre."

Barnehagens innhold

PS mener det er positivt at departementet går inn for å utvide innholdsparagrafen. men vi er enig med Utdanningsforbundet som mener at begrepet "*pedagogisk tilrettelagt virksomhet*" ikke er dekkende for barnehagens oppdrag. Vi støtter deres forslag om å fjerne begrepet "*tilrettelagt*" fra paragrafens første ledd.

Vi mener videre at det er bra at departementet går såpass i detalj på hva man skal kunne forvente av enhver barnehage. Men vi finner det noe merkelig at det senere i lovforslaget foreslås blant annet å ikke stille noe krav utover at "*barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse*" (§18.). PS mener det er av avgjørende betydning at det er et kvalifisert personale som tar seg av disse arbeidsoppgavene. Og med kvalifisert personale mener vi da at det er en stor andel ansatte med førskolelærerutdanning.

Mangfoldet man møter i de fleste barnehager krever et personale med bred kompetanse, både faglig og sosial. Det krever også at det gis mulighet til å utfolde seg, og at man er trygg. Det er viktig at barna får mulighet til varierte aktiviteter i trygge omgivelser, og vi savner noe om dette i lovforslaget.

PS vil også følge med på hva som skjer angående revideringen av rammeplanen, og mener det er viktig at loven tar høyde for hva som kommer der.

Ansvar og myndighet

PS mener at det er de sentrale myndigheters ansvar å se til at kommunene har mulighet til å gi et skikkelig barnehagetilbud. Og da mener vi ikke bare full barnehagedekning og lavere foreldrebetaling, men også at det er en faglig og pedagogisk bra barnehage. Vi blir derfor nokså bekymret når det i lovforslaget fra departementet åpnes for at kommuner kan ansette ut i fra kriterier som at "*Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse*" og "*Bemanningen skal være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet*". For hva er *forsvarlig* og *tilstrekkelig*? Og hvem i kommunen er det som skal avgjøre det? PS mener at det her bør ligge noen klarere retningslinjer til grunn, slik at vi ikke kommer dit hen at det er den enkelte kommunes økonomi som avgjør hvilket barnehagetilbud som gis. Vi synes heller ikke det er godt nok å bruke ord som *forsvarlig* og *tilstrekkelig* når det gjelder hvem som skal være tilsatt i barnehagen.

Slik vi ser det gir samfunnet barnehagene et klart mandat gjennom departementets forslag i § 2, en paragraf vi synes er meget bra. Der står det klart og tydelig hva man skal kunne forvente av barnehagene. Dette er det kommunenes plikt å se til at en hver barnehage overholder, og det er de sentrale myndigheters plikt å se til at kommunene har mulighet til å gjennomføre dette, både økonomisk og administrativt. Da bør det ikke i den samme loven stå noe om at i barnehagen holder det med en *forsvarlig* og *tilstrekkelig* bemanning og ledelse.

Når det gjelder familiebarnehager, er vi enig med Utdanningsforbundet som sier at familiebarnehager ikke er pedagogisk virksomhet og at denne virksomheten derfor ikke bør omfattes av barnehageloven. Vi mener at dersom plass i familiebarnehage regnes som barnehageplass i forhold til løftet om full barnehagedekning, er det helt uakseptabelt.

Personalet

Kristin Clemet har ved en rekke anledninger sagt at læreren er den viktigste suksessfaktoren for en bedre skole. PS savner et liknende utsagn om førskolelærernes betydning for barnehagene. Vi mener at det ikke hersker noen tvil om at det er et behov for flere førskolelærere i barnehagene, og reagerer selvsagt når det da kommer et lovforslag som åpner for å ansette både ledere og øvrig personale helt uten førskolelærerutdanning.

Ser man på alternativ A i departementets § 18. sammen med alternativ D i § 19. blir dette nemlig en svært mulig konsekvens. En skole uten lærere vil være helt utenkelig, og på samme måte bør det være helt utenkelig med en barnehage uten førskolelærere.

Det er bekymringsverdig at det kommer slike forslag som mange tolker som et angrep på en profesjonsutdanning og en stor arbeidsgruppe. Det er ingen annen arbeidsgruppe som har tilsvarende kompetanse på arbeid med barn i denne

aldersgruppen. Vi har i dag en utdanning som har et godt rykte som en profesjonsrettet utdanning, som dette lovforslaget er med på å undergrave. Det virker heller ikke særlig rekrutterende eller motiverende for de som allerede har en førskolelærerutdanning.

LEDELSE

PS velger å se bort i fra alternativ A, som vi mener er helt uakseptabelt. Alternativ B er klart bedre, men vi har noe å utsette også her.

Vi mener hele første ledd bør strykes. Videre ønsker vi ikke formuleringen daglig leder, da den ikke sier noe om virksomheten som drives. Vi ser ingen grunn til ikke å beholde stillingsbetegnelsen styrer, og er enig med Utdanningsforbundet i at "daglig leder" virker mer avstandsskapende enn opplysende.

Vi synes det er et spennende forslag i andre ledd, der det står: "*Barnehagen skal ha en daglig leder som har utdanning som førskolelærer eller annen treårig pedagogisk utdanning på høyskolenivå med tillegg av ett års (60 studiepoeng) videreutdanning i barnehagepedagogikk*". Her sier faktisk forslaget noe som kan tolkes som en anerkjennelse av førskolelærerutdanningen, i og med at det skal kreves et års videreutdanning i barnehagepedagogikk for å kunne likestilles med førskolelærerutdanningen. PS mener det er et godt forslag, og vi er enig i at det er nødvendig med en spesialisering på barnehagepedagogikk.

Hva som er forsvarlig pedagogisk ledelse bør konkretiseres. PS mener det skal være en førskolelærer eller en med tilsvarende utdanning, som i det ovennevnte forslaget.

Kommunens mulighet til å innvilge dispensasjon bør bare gjelde dersom ingen kvalifiserte søkere melder seg.

Vi kommer til å følge spent med når det kommer nærmere forskrifter fra departementet.

BARNEHAGENS ØVRIGE PERSONALE

Å ha et personale som kun er tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet er ikke nok. Barnehagen burde ha et personale som vil kunne drive en godt fungerende pedagogisk virksomhet. Å nøye seg med det som er tilstrekkelig og tilfredsstillende er under en hver kritikk. Med den kompetanse førskolelærere innehar etter 3 år på høyskole burde de ikke nøye seg med kun å gi et tilstrekkelig tilbud. Dette gjelder alle alternativene.

I forskriften opereres det med tall på barn pr. pedagogisk leder. Ikke om hvor mange barn det skal være pr. førskolelærer. En avdeling kan ha flere førskolelærere. Det burde ikke settes tall på hvor mange barn det skal være pr. førskolelærer, men ses på gruppesammensetningen. Der det er behov for flere førskolelærere skal det være åpent for dette. Det bør være så mange voksne pr. barnegruppe at hvert barn skal kunne føle seg trygg.

Det er bra at departementet i forskriftene ser viktigheten av å se på barnegruppenes alder og forutsetninger når det gjelder hva som er hensiktsmessig størrelse. Dette burde også være et viktig punkt når det gjelder hvor mange førskolelærere og assistenter det skal være på hver barnegruppe, da det er av betydning for gruppesammensetningen.

På bakgrunn av dette ønsker vi i PS å støtte alternativ C, men med noen justeringer: Vi vil i første ledd bytte ut ordet *egnet* med **kvalifisert** personale.

I andre ledd vil vi bytte ut ordet *tilfredsstillende* med **god** pedagogisk virksomhet, dette har vi begrunnet tidligere.

Kommunens mulighet til å innvilge dispensasjon bør bare gjelde dersom ingen kvalifiserte søkere melder seg.

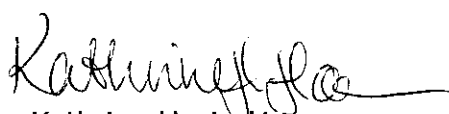
Alternativ D ser vi på som et direkte angrep på førskolelærerne og førskolelærerutdanningen, og vil på det sterkeste gå imot det forslaget.

Oppsummering

Det er trist at en organisasjon som PS fortsatt må kjempe for førskolelærernes eksistensgrunnlag. Et grunnlag samfunnet klart har sagt fra om at de ønsker. En god og trygg barnehage med kompetente førskolelærere burde være en selvfølge i et land som Norge, ikke noe man skal kjempe for med nebb og klør. Mange førskolelærerstudenter ble svært lei seg og skuffet over deler av departementets lovforslag, og det ikke uten grunn. Vi håper at de kommentarene vi, og mange andre, kommer med i denne runden, blir tatt til etterretning.

Lovforslaget inneholder også mye bra, men det er vanskelig på den ene siden å applaudere en omfattende innholdsparagraf, når man på den andre siden leser at kravene til kompetent bemanning kan fjernes.

Vi har en god førskolelærerutdanning i Norge. Den kan helt sikkert bli enda bedre, men det er svært viktig for oss i PS sikre at den utdanningen ikke får dårligere kår på grunnlag av et lovforslag som ikke vet å verdsette den.

Kathrine Hestø Hansen
leder

Marius E. Bruun
nestleder